

**КИЧИК ҲОВУЗЛАРДА БАЛИҚ
ПАРВАРИШЛАШНИНГ ИННОВАЦИОН
ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА УНИ
САМАРАЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ БҮЙИЧА**

ТАВСИЯНОМА

**(Фермер хўжалиги раҳбарлари, мутаҳассислар
ва шаҳсий томорқа хўжаликлари учун ён
дафтарча)**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ**

**АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВА
АГРОТЕХНОЛОГИЯЛАР ИНСТИТУТИ**

**Кичик ҳовузларда балиқ
парваришилашнинг инновацион
технологиялари ва уни самарали ташкил
этиш бўйича**

ТАВСИЯНОМА

Андижон-2021 йил

Ушбу тавсиянома Қишлоқ хўжалик машиналари ва техник сервисни ташкил этиш кафедраси катта ўқитувчиси **О.Жавҳаров**, кафедра ассистенти **Х.Эсанов** ва СамВМИ Қорамолчилик, паррандачилик ва балиқчилик кафедраси доценти **Ш.Амировлар** томонидан тайёрланди.

Тавсиянома Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти илмий Кенгашининг 2020 йил 30 декабрдаги 4-сонли йиғилишида тасдиқланган.

Мазкур амалий тавсиянома қишлоқ хўжалигига сермаҳсул ва тез етилувчан балиқ зотларини етиштириш ҳамда балиқ ва балиқ маҳсулотлари ишлаб чиқаришни жадаллаштириш бўйича амалий тажрибалар, шунингдек, илғор фермер хўжаликлари тажрибалари асосида тайёрланган.

Ушбу амалий тавсияномадан балиқчиликка ихтисослашган фермер хўжалиги ходимлари, мутаҳассислар ва шаҳсий томорқа хўжаликлари эгалари ва олий таълим муассасидаги “Балиқчилик” таълим йўналишида таълим олаётган талабалар фойдаланишлари мумкин.

Тақризчилар:

Д.Юлчиев – Қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғини озиқ-овқат хавфсизлиги масалалари бўйича ўринбосари.

М.К.Нарбаева – СамВМИ. Қорамолчилик, паррандачилик ва кафедраси доценти, қ.х.ф.н.

КИРИШ

Аҳолининг арzon ва сифатли балиқ ва балиқ маҳсулотларига бўлган талабини қондириш хусусий мулкчиликка асосланган балиқчилик хўжаликлари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланишига бевосита боғлиқ. Бу, ўз навбатида, сунъий ҳовузлар самарадорлигини ошириш, табиий сув ҳавзаларида балиқ захираларини кўпайтириш, мустаҳкам озиқа базасини яратиш, уларга хизмат кўрсатишни сифат жиҳатидан яхшилаш, маҳсулотни қайта ишлашни ташкил этиш ҳисобига маҳсулот олиш ва даромад микдорини оширишни тақозо қилади.

Мазкур тавсияномадаги маслаҳатлар ва илмий тавсиялар аҳолини кичик ҳовузларда кенг микёсда тез етилувчан балиқ зотларини парваришилашни яхшилаш, кўпайтириш ва улардан олинадиган иқтисодий самарани ҳамда парҳез озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтиришга қаратилган.

Балиқчиликни ташкил этишнинг фойдали жиҳатлари.

Республика аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини барқарор таъминлаш, ички истеъмол бозорини мамлакатимизда ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш, асосан, қишлоқ жойларда замонавий юқори унумли техника ва технология билан жиҳозланган қайта ишловчи ихчам корхоналарни жадал барпо этиш, шу асосда янги иш жойларини шакллантириш, кўпроқ одамларни иш билан таъминлаш, уларнинг даромадлари ва фаровонлик даражасини ошириш максадида

бир қанча дастурий чора-тадбирлар қабул қилинди.

Инсон ҳаётида организмни түлиа қийматлы озиқа моддалар билан таъминлашда оқсил, углевод, ёғ, витаминлар, минераллардан фосфор, темир, калций, микроэлементлар мухим ҳисобланади. Бу моддалар балиқ маҳсулотларида етарлича мавжуд. Балиқ гүшти юқори биологик қийматга эга бўлиб, парҳез хусусияти афзаликларига эга бўлганлиги учун қимматли озиқа ҳисобланади.

Балиқ озиқ-овқат маҳсулоти сифатида жуда мухим бўлганлиги учун соғлиқни сақлаш тиббиёти энг камида бир киши бир

йилда ўртача 12 кг балиқ гўштини истеъмол қилишни тавсия қиласди.

Республикамиз аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талабини қондиришда фақатгина унинг микдор кўрсаткичигина эмас, балки саломатлигини таъминловчи кўрсаткичга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Инсонларнинг ҳайвонот дунёси ҳисобига қабул қиласдиган оқсилларнинг 18-20 фоизи сувда яшовчи организмларга, асосан, балиқларга тўғри келади. Балиқ гўшти таркибида тўйимли моддалар мавжуд бўлган ҳолда уларнинг одам организмида ҳазм бўлиш даражаси юқоридир. Балиқ гўшти ва айникса, ёғи «Д» витаминига ўта бой бўлиб, уни етарли даражада истеъмол қилиш моддалар

алмашинувини меъёрида сақлаб туради. Айниқса, ёш болаларда кеч куз ва қиш ойларида қуёш кам бўлганда касалликларнинг олдини олишда муҳим аҳамиятга эга.

Балиқ ва балиқ маҳсулотлари кимёвий таркиби сифат жиҳатидан қишлоқ хўжалиги ҳайвонлари гўштидан қолишмайди. Аммо ҳазм бўлиш жиҳатидан анча юқори туради. Янги балиқ гўштида 15-22 фоиз оқсил, 0,2 дан 30,8 фоизгача ёғ, оз микдорда углеводлар мавжуд.

Балиқ саноати-балиқ, умуртқасиз денгиз ҳайвонларини овлайдиган ва қайта ишлайдиган саноат тармоғидир.

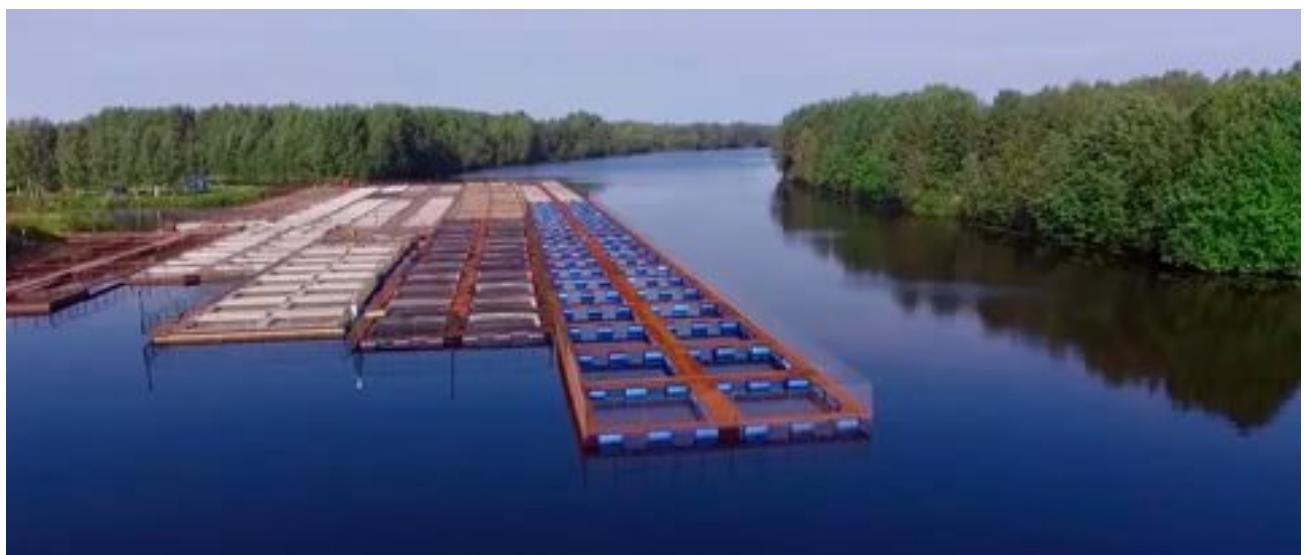
Бугунги кунда ховуз балиқчилиги республикамизнинг барча вилоятларида мавжуд бўлиб, улар асосий балиқ ишлаб чиқарувчилар ҳисобланадилар.

Ўзбекистонда мавжуд табиий ва ховуз балиқчилик хўжаликларида карпсимонлар оиласига кирувчи балиқ турларидан сазан, карп, оқ амур, дўнгпешона, карас ва бошқа балиқ турлари урчитилиб кўпайтирилади.

Бу балиқ турлари асосан, иссиқсевар балиқлар хисобланиб, балиқчилик хўжаликларида кўпайтирилади. Бундан ташқари ҳовуз балиқчилик хўжаликларида совук сувда яшовчи лососсимонлар оиласига мансуб, хонбалиқ (форель) ҳамда осётрсимонлар оиласига мансуб осётр, белуга, калуга ва бошқа балиқ турлари урчитилиб кўпайтирилади.

Кичик балиқчилик хўжалигини ташкил этиш.

Ховузларнинг калта-кичиклиги, чукурлиги, сувнинг оқими уларда урчитилаётган (боқилаётган) балиқларнинг биологик хусусиятларига боғлиқ бўлади. Карпсимонлар

оиласидаги балиқлар (сазан, карп, толстолоб, карась, оқ амур, илонбош) учун озуқа базасига бой ва сув ўсимликлари ва сув жониворларини ўсиши учун қулай шароитга эга бўлган ҳовузлар жуда тўғри келади. Бу ҳовузларда сув оқими суст бўлиши ва тубида лойқа (25-30 см) ўтирган бўлиши керак. Лойқа эса органик қолдиқларга ва минерал моддаларга бой бўлиши талаб этилади. Чунки лойқадаги озуқа ҳисобига сув ўтлари ва сувда яшовчи организмлар ўсади ва ривожланади.

Ўз навбатида бу организмлар балиқларга емиш бўлиб ҳисобланади. Шулар ҳисобига балиқларнинг табиий маҳсулдорлиги ошади. Ҳовузларда қамиш, қиёқ, оддий қамиш каби

дағал ўсимликларни бўлиши умумий майдонини 10-15 % га тўғри келиши керак. Балиқларнинг ривожланиши ўстириш (вегетация) даврида ҳар хил бўлганлиги учун ва фойдаланишга қараб балиқ асрайдиган ҳовузлар ҳар хил ёшдаги балиқлар учун бир хилда бўлмайди.

Ҳовузларнинг табиий озуқа базаси. Оқсил, ёғ, минерал тузлар, витаминлар каби ўсиш учун зарур моддаларни балиқлар табиий озукалардан ва қўшимча ҳолда бериладиган сочма ёки донадор омухта ем таркибидан олади

Табиий озукаларга қуидагилар киради: 1. Планктон сув қарида яшовчи кам ҳаракатчан майда сув ўтлари ва сув жониворлариdir.

Улар 2 хил бўлади: а) Фитопланктон-(тубан сув ўтлари: яшил, кўк-яшил сув ўтлари) булар билан оқ амур, толстолоб балиқлари озиқланадилар; б) Зоопланктон улар содда организмлар бўлиб, уларга инфузориялар, коловраткалар, курак оёқли қисқичбақалар, шох мўйловли қисқичбақалар бўлиб, қарийб ҳамма карпсимон балиқлар ёшлигидага зоопланктонлар билан озиқланадилар. Чипор толстолоб балиғи эса бир умир зоопланктон билан озиқланади.

Бентос сув тубидаги субстратда яшайдиган харакатдаги ва ўтрок ҳаёт кечирувчи организмлар бўлиб уларга ҳар хил ҳашоратларнинг личинкалари шиллик қуртлар, молюскалар, сувчувалчанглари, сув

қүнқизлари, ёнбошлаб сузувчи қисқиңбақалар, ручейник киради. Бентос билан ҳамма катта ёшдаги карпсимон балиқлар озиқланадилар. Юқорида айтиб үтилдики балиқлар ёшига қараб озиқланиш характери ҳам үзгаради. Карп билан сазан балиқлари 1-чи ёшида. зоопланктон билан озиқланса. кейинчалик улар бентос билан озиқланадилар.

Балиқ боқиши учун айрим тавсиялар.

Сизнинг сув ҳавзангиз 1000 метр квадрат (ёки 0,1 га), сув ҳавзасини сифати жиҳатдан ўртача ўғитланган. Сиз балиқларни қўшимча равишда озиқланмасдан туриб, йил якунига 100-200 кг балиқ етиштиришни мўлжалляяпсиз. Агарда Сиз кўпроқ маҳсулот олмоқчи бўлсангиз, унда қўшимча озиқалардан фойдаланингизга тўғри келади.

Агарда 400 кг балиқ олмоқчи бўлсангиз, унда сув ҳавзангизга 200-300 кг хисобидан яхши сифатли қўшимча озиқа киритишингиз керак бўлади. Сиз озуқа коэффиценти асосида озуқа микдорини аниқлашингиз мумкин. Бу

кўрсаткич балиқларни 1 кг ўсиши учун сарфланган озиқа микдорига тенгдир. Адабиётларда ҳар бир озуқа турининг коэффиценти келтирилган. Масалан, озуқа коэффиценти 6 га тенг бўлса, унда 200-300 кг балиқ олиш учун 1200-1800 кг ($200-300 \text{ кг} \times 6 = 1200-1800 \text{ кг}$) озуқа керак бўлади.

Умумий маълумотлардан ташқари, яна қуидагиларга эътибор бериш керак:

- Майда балиқлар нисбатан кўп озуқа талаб килади;
- Агарда сув ҳавзасининг табиий озуқа базаси яхши бўлса, унда камрок қўшимча озуқа сарфланади;
- Сув ҳавзаларида балиқларни унчалик тифиз, зич сақланмаслик натижасида, камроқ қўшимча озиқа сарфлаб, кўпроқ табиий озиқа заҳирасига таяниш мумкин;
- озиқанинг сифати қанчалик яхши бўлса, улар шунчалик кам микдорда берилади;
- озиқани совуқ сувга нисбатан илик сувда кўпроқ бериш тавсия этилади.

Балиқларни озиқлантиришни нафакат бир вегетация мавсумида, балки йиллар давомида доимий равища яхшилаб бориш тавсия этилади. Бунинг учун ишчи журналини юритиш, ой ва йил бўйича таҳлил килиб борилиши мақсадга мувофиқдир.

Озиқлантириш самарадорлигини ошириш мақсадида балиқларга берилаётган озиқаларни доимий равища назорат қилиб бориш керак.

Назорат қўйидагича амалга оширилади:

- балиқларга озиқа беришдан олдин аввалги озиқлантиришдан қолган озуқа борйўқлигини текшириб чиқиш керак. Агарда, Сиз озиқлантириш учун озиқа соладиган столчалар ёки оҳурлардан фойдаланган бўлсангиз, буни бажариш жуда ҳам осон ва қулайдир. Масалан, Яхши озиқа захираси бўлганида карп турдаги балиқларнинг сеголеткаларини кунига бир маротаба озиқлантирилади. Озиқлантиришдан икки соат ўтгач, озиқа берадиган столчаларни кўздан кечирилади, агарда барча озиқалар исътемол қилинган бўлса, эртаси куни

бериладиган озиқа микдорини бироз кўпайтириш мумкин. Агарда барча озиқалар исътемол қилинмаган бўлса, унда 5 соатдан сўнг яна бир маротаба текшириб кўрилади.

Агарда озиқадан камрок қолган бўлса, ёки колмаган бўлса, унда эртанги бериладиган озиқа микдорини ўзгартирмаслик керак, агарда кўпроқ қолган бўлса, берилаётган микдорини камайтиришга тўғри келади.

✚ озиқлантириш вақтида балиқларнинг ҳаракатига эътибор беринг, агарда улар фаоллик билан озиқани қабул қилаётган бўлса, унда балиқларингиз соғлом ва Сиз

озиқлантиришни тўғри амалга оширяпсиз.

✚ балиқларнинг тана оғирлигини аниқлаш ва озиқлантиришни

тўғри амалга ошираб бориш учун ҳар 15 кунда бир маротаба балиқларни назорат равища овлаб, уларнинг тана оғирлигини

аниқланг. Олинган натижа ва сарфланган озиқага қараб ҳақиқий озиқа коэффиценти аниқланади ва зарурият туғилганда озиқлантириш меъёри тўғрилаб олинади.

✚ мавсумининг охирида мавсум давомидаги озиқа коэффиценти аниқланади. Олинган натижага қараб озука сифатига, озиқлантириш технологиясига тавсиф (хулоса, баҳо) берилади ва ундан ҳам яхшилаш йуллари изланади.

Ховуз балиқчилиги учун тавсия этиладиган балиқ зотлари.

САЗАН БАЛИҚ

Тарқалиши – Орол денгизи, Россиянинг дарёлари, Амударё ва Сирдарё.

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 17 ойлигида.

Вояга етиш даври – 3 йилда voyaga etadi.

Тухум (ивилдирик) қўйиши – 81-185 минг донагача.

Урчиш даври – Йилнинг март-июн ойлари.

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг ҳарорати +18 +20 °С бўлганида.

Яшайдиган сув муҳити – У унча чукур бўлмаган, яхши исийдиган сувларда, суст оқувчи юмшоқ сувларда ва лойқа, чўкиндига, чириндига бой сув ҳавзаларни яхши кўради.

Яшаши учун минимал ҳарорат – +1 +2° С
Талаб қилинган кислород миқдори – 1 л сув таркибида 6-7 мг кислород эриган бўлиши керак.

Озиқланиши – Юмшоқ сув ўтлари, сув қарида сузиб юрувчи ҳашоратлар, сув тубида яшовчи организмлар (бентос) молюскалар билаи озиқланади.

КАРП БАЛИҚ

Тарқалиши – Орол денгизи, Россиянинг дарёлари, Амударё ва Сирдарё

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 17 ойлигида

Вояга етиш даври – 3 йилда вояга етади

Тухум (ивилдирик) қўйиши – 1,5 миллион донагача

Урчиш даври – Йилнинг март-июн ойлари

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг ҳарорати $+17 +19^{\circ}\text{C}$ бўлганида

Яшайдиган сув муҳити – У унча чукур бўлмаган, яхши исийдиган сувларда, суст оқувчи юмшоқ сувларда ва лойқа, чўкиндига, чириндига бой сув ҳавзаларни яхши кўради

Яшаши учун минимал ҳарорат – +1 +2° С

Талааб қилинган кислород миқдори –1 л сув таркибида 6-7 мг кислород эриган бўлиши керак

Озиқланиши – Юмшоқ сув ўтлари, сув қарида сузиб юрувчи ҳашоратлар, сув тубида яшовчи организмлар (бентос) молюскалар билаи озиқланади

ОҚ АМУР

Тарқалиши – Узоқ Шарқ ва Шимолий Хитой сув ҳавзалари ҳисобланади

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 1,5-2 йилда

Вояга етиш даври – 4-5 ёшда

Тухум (ивилдирик) кўйиши – 2,2-2,4 миллион донагача

Урчиш даври – Йилнинг май-июл ойлари

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувнинг ҳарорати +18 +22°С бўлганида

Яшайдиган сув муҳити – Чучук сув ҳавзаларининг барча жойлари

Яшashi учун минимал ҳарорат – Сув ҳарорати $+11+12^{\circ}\text{C}$ дан пастлаганда бутунлай озиқланишдан түхтайди

Талаб қилинган кислород миқдори – 1 л сув таркибида 8-10 мг кислород эриган бўлиши керак

Озиқланиши – Асосан ўт-ўланлар билан, қисман (личинка даврида) зообентослар ва зоопланктонлар билан озиқланади

ДЎНГПЕШОНА (ТОЛСТОЛОБ)

Тарқалиши – Узок Шарқ ҳавзаларида ва Ўзбекистоннинг деярли барча сув ҳавзаларида **1 кг тирик вазнга етиш муддати** – 2 йилда

Вояга етиш даври – 3-5 ёшда

Тухум (ивилдириқ) қўйиши – 1,2-1,5 миллион донагача

Урчиш даври – Йилнинг май-июн ойлари

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг ҳарорати $+17 +19^{\circ}\text{C}$ бўлганида

Яшайдиган сув муҳити – Чучук сув ҳавзаларининг барча жойлари

Яшаши учун минимал ҳарорат - Сув ҳарорати $+1+2^{\circ}\text{C}$ дан пастлагандага бутунлай озиқланишдан тўхтайди

Талаб қилинган кислород миқдори – 1 л сув таркибида 4-6 мг кислород эриган бўлиши керак

Озиқланиши – Ўтхўр, қисман (личинка даврида) зоопланктонлар билан озиқланади

СУДАК

**Тарқалиши – Болтиқ, Қора, Азов, Каспий ва
Орол деңгизларида учрайди**

**1 кг тирик вазнга етиш муддати – 8-10
ойлигида**

Вояга етиш даври – 3-4 ёшда

**Тухум (ивилдирик) қўйиши – 1 миллион
донагача**

Урчиш даври – Йилнинг март-май ойлари

**Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг
ҳарорати +8 +18 °C бўлганида**

**Яшайдиган сув муҳити – Исск севар, чучук ва
шўр сувларда яшайди**

Яшаши учун минимал ҳарорат – 18-22°C

Талаб қилинган кислород миқдори – Сув таркибидаги эриган кислород миқдорига ўта таъсирчан бўлиб, 1 л сув таркибида 10-12 мг кислород эриган бўлиши керак

Озиқланиши – Асосан ўт-ўланлар билан ва сунъий тайёрланаган омиҳта емлар билан

АФРИКА ЛАҚҚАСИ

Тарқалиши – Тропик миңтақаларда, Ўзбекистонга 2016 йилда олиб келинган

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 9-12 ойлигига

Вояга етиш даври – 3-4 ёшлигига

Тухум (ивилдириқ) қўйиши – 1-1,2 миллион донагача

Урчиш даври – Йилнинг апрел-июн ойлари

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг ҳарорати $+18 +20^{\circ}\text{C}$ бўлганида

Яшайдиган сув муҳити – Ҳар қандай сув ҳавзаларига мослаша олади

Яшаши учун минимал ҳарорат -1 л сув таркибида 2-3 мг эриган кислород миқдоридан кам бўлганда ҳам яшай олади

Талаб қилинган
кислород микдори –
1 л сув таркибидагы 2-3
мг әриган кислород
микдоридан кам
бүлгандада ҳам яшай
олади

Озиқланиши – Йиртқич, асосан баликлар ва
құрбакалар ҳамда ҳовузлардаги мавжуд барча
озиқ манбаалари

ЛАҚҚА БАЛИК

Тарқалиши – Каспий, Кора, Азов, Орол ва
Болтиқ денгизларида, республикамиз
худудидаги дарё ва күлларда табиий шароитда
учрайди

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 12-15
ойлигида

Вояга етиш даври – 4-5 ёшида

Тухум (ивилдирик) қўйиши – 1 миллион
донагача

Урчиш даври – Йилнинг апрел-июн ойлари

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сувниг ҳарорати +18 +20 °С бўлганида

Яшайдиган сув муҳити – Ҳар қандай сув ҳавзаларига мослаша олади

Яшаши учун минимал ҳарорат – Совуққа ўта бардошли бўлиб, +1 +2 °С дан пастлаганда сув тубига тушиб, узоқ муддат озиқланмасдан яшай олади

Талаб қилинган кислород миқдори – 1 л сув таркибида 2-3 мг эриган кислород миқдоридан кам бўлганда ҳам яшай олади

Озиқланиши – Йиртқич, асосан балиқлар ва қурбакалар, йирик иккипаллали молюскалар, сув қушлари билан озиқланади

ИЛОНБОШ БАЛИҚ

Тарқалиши – Узок Шарқда Уссурия ва Амур дарёларида тарқалган. Ўзбекистонга 1961 йилда келтирилган

1 кг тирик вазнга етиш муддати – 18-24 ойлигидан

Вояга етиш даври – 3-4 ёшида

Тухум (ивилдирик) кўйиши – 150-200 минг дона

Урчиш даври – Йилнинг июн-июл ойларида

Урчиш учун зарур бўлган ҳарорат – Сув ҳарорати $28-30^{\circ}\text{C}$ бўлганда

Яшайдиган сув муҳити – Илонбош балиқ ўзига хос яшаш шароитига эга эмас

Яшаши учун минимал ҳарорат - Совукқа ўта бардошли бўлиб, +1 +2 °C дан пастлаганда сув тубига тушиб, узоқ муддат озиқланмасдан яшай олади

Талаб қилинган кислород микдори –1 л сув таркибида 2-3 мг эриган кислород микдоридан кам бўлганда ҳам яшай олади

Озиқланиши – Йиртқич бўлиб, балиқ, қурбака, йирик умуртқасиз ҳайвонлар билан озиқланади

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.

1. Власов В.А.Рыбоводство. Москва.
Краснодар «Лань» 2012 й.
2. Дорохов С.М., Пахомов С.П., Поляков Г.Д.
“Прудовое рыбоводство”, Москва. Колос
1981.
3. Моисеев П.А., Азизова И.А., Куранова И.И.
Ихиология. “Легкая и пищевая
промышленность”, 1981. 382 с.
4. Хусенов, С.Қ. Ниёзов Д.С., Сайфуллаев
Ғ.М. “Балиқчилик асослари” Бухоро, 2010.
5. Скляров Г.А. “Рыбоводство” растов на дону
феникс 2011 г.
6. Шерман И.М., Чижик А.К. “Прудовое
рыбоводство”, Киев. Высшая школа 1989.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	5
Балиқчиликни ташкил этишнинг фойдали жиҳатлари	6
Кичик балиқчилик хўжалигини ташкил этиш	10
Балиқ бокиш учун айрим тавсиялар	14
Ховуз балиқчилиги учун тавсия этиладиган балиқ зотлари	18